

Sygn. akt XX GCo 258/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia (del.) Łukasz Oleksiuk

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2019 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: A. K.

z udziałem: (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W.

o udzielenie zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania

postanawia:

oddalić wniosek

sędzia (del.) Łukasz Oleksiuk

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 3 października 2019 roku uprawniony A. K. wniósł o udzielenie przed wszczęciem postępowania zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego przysługującego mu przeciwko obowiązanemu (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. o ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c. nieistnienia, ewentualnie stwierdzenia na podstawie art. 425 § 1 k.s.h. nieważności, następujących uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. z dnia 25 września 2019 roku, zaprotokołowanego w akcie notarialnym rep. A nr (...), sporządzonym przez notariusza M. K., notariusza w W., prowadzącą Kancelarię Notarialną w W. przy ulicy (...) lok. (...):

- a) nr 1 w sprawie wyboru Przewodniczącego Zgromadzenia;
- b) nr 2 w sprawie przyjęcia porządku obrad;
- c) nr 3 w sprawie ustalenia liczby członków Rady Nadzorczej;
- d) nr 4 w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej;
- e) nr 5 w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej;
- f) nr 6 w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej;
- g) nr 7 w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej;
- h) nr 8 w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej;
- i) nr 9 w sprawie powołania biegłego rewidenta;
- j) nr 10 w sprawie ustalenia liczby członków Rady Nadzorczej;

- k) nr 11 w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej;
- l) nr 12 w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej;
- m) nr 13 w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej;
- n) nr 14 w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej;
- o) nr 15 w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej;
- p) nr 16 w sprawie powołania biegłego rewidenta;
- q) nr 17 w sprawie rozstrzygnięcia kosztów zwołania i odbycia Zgromadzenia,

a w konsekwencji również nieistnienia następujących uchwał Rady Nadzorczej spółki (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. z dnia 25 września 2019 roku:

1. nr 1 w przedmiocie powołania J. K. do pełnienia funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej;
2. nr 2 w przedmiocie powołania I. R. do pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej;
3. nr 3 w przedmiocie odwołania A. K. z funkcji Prezesa i Członka Zarządu (...) spółki akcyjnej;
4. nr 4 w przedmiocie upoważnienia Przewodniczącego do podania do publicznej wiadomości informacji o uchwałach Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia

ze względu na fakt, że w dniu 25 września 2019 roku nie odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki (...) spółki akcyjnej, a nieformalne spotkanie mniejszościowych akcjonariuszy spółki, które miało miejsce w dniu 25 września 2019 roku nie było umocowane do podjęcia uchwały w przedmiocie powołania nowego składu Rady Nadzorczej, ponieważ organem kompetentnym w tej kwestii jest Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, a ono nie odbyło się, gdyż zostało skutecznie odwołane w dniu 19 września 2019 roku

poprzez:

1. wstrzymanie wykonania zaskarżonych uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia;
2. zakazanie (...) spółce akcyjnej składania wniosku do Krajowego Rejestru Sądowego o wpisanie zmian wynikających z zaskarżonych uchwał, a w razie złożenia takiego wniosku o zawieszenie postępowania rejestrowego wywołanego jego złożeniem;
3. wstrzymanie wykonania zaskarżonych uchwał Rady Nadzorczej;
4. zakazanie (...) spółce akcyjnej składania wniosku do Krajowego Rejestru Sądowego o wpisanie zmiany wynikającej z zaskarżonych uchwał Rady Nadzorczej, a w razie złożenia takiego wniosku o zawieszenie postępowania rejestrowego wywołanego jego złożeniem;
5. zakazanie osobom wskazanym w zaskarżonych uchwałach Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia jako nowi członkowie Rady Nadzorczej, tj. J. K., S. J., K. K., P. K. oraz I. R. podejmowania jakichkolwiek czynności w ramach kompetencji członków Rady Nadzorczej (...) spółki akcyjnej

do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie oraz wyznaczenia uprawnionemu dwutygodniowego terminu do wytoczenia powództwa od dnia doręczenia postanowienia o zabezpieczeniu.

W uzasadnieniu uprawniony wskazał, że działając w imieniu spółki jako prezes zarządu w dniu 29 sierpnia 2019 roku raportem bieżącym nr (...) z dnia 29 sierpnia 2019 roku zwołał na dzień 25 września 2019 roku na godzinie 12:00, ulica

(...) (stadion (...)) w W. (...) Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki. Po zwołaniu Zgromadzenia spółka została poinformowana, że przeprowadzenie Zgromadzenia będzie niemożliwe z uwagi na brak dostępności miejsca albowiem w tym czasie będzie miał miejsce montaż urządzeń w związku z targami, które miały uniemożliwić jakiegokolwiek spotkania m.in. na piętrze trzecim, gdzie znajdowała się łoża (...). W związku z powyższym raportem bieżącym nr (...) z dnia 19 września 2019 roku Zarząd spółki poinformował o odwołaniu zaplanowanego na dzień 25 września 2019 roku Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, a następnie raportem nr (...) oraz raportem nr (...) poinformował o zwołaniu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia na dzień 12 listopada 2019 roku z identycznym porządkiem obrad. Do odwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia doszło z prawie tygodniowym wyprzedzeniem, a odwołanie zostało ogłoszone w sposób zapewniający dotarcie przedmiotowej wiadomości do wszystkich zainteresowanych. Informacja o odwołaniu została sporządzona oraz zakomunikowana akcjonariuszom w takiej samej formie, w jakiej otrzymali oni wcześniej komunikat o zwołaniu walnego zgromadzenia na dzień 25 września 2019 roku. Mimo skutecznego odwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia zaplanowanego pierwotnie na dzień 25 września 2019 roku do zarządu spółki zaczęły docierać niepokojące sygnały ze strony kilku mniejszościowych akcjonariuszy, którzy w ostatnim czasie podejmowali już szereg innych działań mających na celu przejmowanie poszczególnych składników majątkowych (...). Uprawniony otrzymał akt notarialny, w którym znalazł się „protokół” z rzekomo odbytego przez mniejszościowych akcjonariuszy Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia dopiero w dniu 1 października 2019 roku, a zatem niemal tydzień po dacie, w której miało miejsce podjęcie „uchwał”. W dokumencie tym znajduje się szereg informacji niezgodnych z prawdą, w tym w szczególności informacja podana przez akcjonariusza (...) spółkę z o.o., który stwierdził, że spóźnił się na „zgromadzenie”, ponieważ nie został dopuszczony do lokalu przez ochronę budynku na polecenie Prezesa Zarządu spółki, podczas gdy w rzeczywistości to Prezes Zarządu nie został wpuszczony do łoża. Co więcej, część „uchwał” została podjęta dwukrotnie, tj. przed pojawieniem się spóźnionego przedstawiciela akcjonariusza (...) spółki z o.o. i ponownie po jego przybyciu w trybie określonym w sporządzonym protokole jako „reasumpcja porządku obrad”, co stoi w sprzeczności z art. 420 i 421 k.s.h. Uprawniony jako prezes zarządu nie sporządził i nie podpisał listy akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, co wymagane jest przez przepis art. 407 § 1 k.s.h.

Uprawniony wskazał, że jest umocowany do zaskarżenia uchwał i stwierdzenia ich nieważności na podstawie art. 425 § 1 k.s.h. w zw. z art. 422 § 2 k.s.h. jako prezes zarządu spółki. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia wywodzi z istnienia realnego ryzyka, że osoby te podejmować będą czynności mające na celu dalsze forsowanie narracji, zgodnie z którą stworzone dokumenty wywołały skuteczne zmiany w składzie osobowym organów spółki, a nawet że będą podejmowane dalsze „uchwały” osób działających rzekomo w imieniu spółki, w tym uchwałę o powołaniu nowej osoby na stanowisko prezesa zarządu. Uprawniony jako prezes zarządu ponosi szczególną odpowiedzialność zarówno wobec samej spółki jak i wobec osób trzecich za zobowiązania zaciągnięte przez spółkę. Zablockowanie możliwości podejmowania dalszych uchwał przez osoby wskazane w dokumentach z dnia 25 września 2019 roku jest konieczne w celu zapewnienia ochrony przed niekorzystnymi dla niego konsekwencjami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia jako bezzasadny podlegał oddaleniu.

Stosownie do treści art. 730 k.p.c. i art. 730¹ k.p.c. przesłankami ustawowymi zabezpieczenia roszczenia są: uwiarygodnienie roszczenia, tj. uprawdopodobnienie jego zasadności oraz uprawdopodobnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Te warunki dopuszczalności zabezpieczenia muszą istnieć łącznie, co oznacza, że brak jednego z nich powoduje, że zabezpieczenie roszczenia jest niedopuszczalne. Warunkiem zabezpieczenia jest, by wymienione przesłanki zostały uprawdopodobnione przez stronę żądającą zabezpieczenia, gdyż ciężar uprawdopodobnienia spoczywa na żądającym. Przy ocenie wniosku o zabezpieczenie w myśl art. 730¹ § 3 k.p.c. sąd jest ponadto zobowiązany do zapewnienia należytej ochrony prawnej uprawnionego, jak i do nieobciążania obowiązanego ponad miarę. Zgodnie z art. 731 k.p.c. zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, wynika to z celu instytucji zabezpieczenia, którym jest udzielenie tymczasowej ochrony prawnej (por. postanowienie SN z 11.05.1983

r., II CZ 51/83, LEX nr 8532). Dotyczy to zarówno zabezpieczenia roszczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych (por. postanowienie SN z 17.02.1986 r., IV CZ 17/86, LEX nr 8746), chyba że ustawa stanowi inaczej.

Roszczenie jest wiarygodne, jeżeli istnieje uzasadniona podstawa do przypuszczenia, że ono istnieje i jest wymagalne. Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia oznacza konieczność uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 9 września 1961 r., IV CZ 54/61 (OSNC 1963, nr 6, poz. 114) stwierdził, że sąd w postępowaniu zabezpieczającym jest uprawniony oceniać wagę przesłanek uwiarygodniających roszczenie przez ich porównanie z przesłankami, które podważają uprawdopodobnienie powództwa. Przy ocenie, czy roszczenie jest wiarygodne, sąd powinien uwzględnić także znajdujący się w aktach sprawy materiał, który podaje w poważną wątpliwość okoliczności mające uprawdopodobnić żądanie. Stanowisko to wskazuje, że sposób oceny wiarygodności roszczenia może być uzależniony od stanu materiału dowodowego w sprawie, a zatem wpływ na sposób oceny wiarygodności roszczenia ma również to, czy wniosek o udzielenie zabezpieczenia został zgłoszony w toku postępowania, po przeprowadzeniu chociażby częściowo dopuszczonych przez sąd dowodów.

Uprawniony wnosił o zabezpieczenie roszczenia o ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c. nieistnienia wszystkich uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia podjętych w dniu 25 września 2019 roku oraz wszystkich uchwał Rady Nadzorczej podjętych w dniu 25 września 2019 roku, ewentualnie o stwierdzenie na podstawie art. 425 § 1 k.s.h. nieważności uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 25 września 2019 roku.

Odnosząc się do żądania zabezpieczenia roszczenia o ustalenie nieistnienia uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 25 września 2019 roku należy wskazać, że zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Obecnie przeważa pogląd o dopuszczalności żądania ustalenia nieistnienia uchwały zgromadzenia akcjonariuszy. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25 sierpnia 2016 r. (sygn. V CSK 694/15) orzekł, że istota uchwały nieistniejącej polega na tym, że nie wywiera ona żadnych skutków prawnych, a więc w rozumieniu prawnym uznaje się, że ona nie istnieje i nie istniała nigdy. Dlatego właśnie można się na jej nieistnienie powoływać w innym postępowaniu sądowym, bez konieczności uzyskiwania wyroku stwierdzającego tę okoliczność na podstawie art. 189 k.p.c. Utożsamianie jej zatem ze statusem prawnym uchwały sprzecznej z ustawą jest nieusprawiedliwione. Sąd Najwyższy uznał, że należy odróżnić uchwały nieistniejące od uchwał sprzecznych z prawem i w związku z tym nieważnych. Istotą uchwały nieistniejącej jest jej drastyczna, krańcowa wadliwość, która prowadzi do niewywoływania przez uchwałę żadnych skutków prawnych ab initio. Uchwała dotknięta tak znacznym stopniem wadliwości nigdy nie istniała. Podejmując próbę zdefiniowania zakresu pojęcia uchwał nieistniejących należy sięgnąć do wyroku Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2008 r. (II CNP 82/08, Legalis), w którym Sąd Najwyższy przedstawił egemplifikację okoliczności, w których uchwała może zostać uznana za nieistniejącą. Po pierwsze, nie istnieje uchwała powzięta przez osoby niebędące w rzeczywistości współnikami (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1992 r., I CRN 38/92, OSNC 1993, nr 3, poz. 45, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 1998 r., I CKN 563/97, OSNC 1998, nr 12, poz. 205). Po drugie, uchwała współników jest nieistniejąca, gdy zgromadzenie współników zostało samorzutnie zwołane przez grupę współników bez zachowania wymaganej procedury, z wyjątkiem określonym w art. 231 k.h. (obecnie art. 240 k.s.h.). Po trzecie, uchwała jest nieistniejąca wtedy, gdy brak było niezbędnego do jej podjęcia quorum (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 1998 r., I CKN 563/97), uchwała nie uzyskała wymaganej większości głosów, wyniki głosowania zostały sfałszowane, zaprotokołowano uchwałę bez głosowania lub uchwałę powzięto w sprawie nieumieszczonej w porządku obrad, z wyjątkiem określonym w art. 230 § 1 k.h. (obecnie art. 239 § 1 k.s.h.; zob. odpowiednio wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 września 1993 r., II CRN 60/93, OSP 1994, nr 7-8, poz. 143). Po czwarte, zgodnie z ogólnymi regułami, dotyczącymi nieistniejących czynności prawnych, uchwała współników jest nieistniejąca, gdy zastosowano przymus fizyczny wobec współników, uchwała została powzięta nie na serio albo treść uchwały jest niezrozumiała i nie można ustalić jej sensu w drodze wykładni.

Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 roku (III CZP 13/13) uchwały zarządu, rady nadzorczej i komisji rewizyjnej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz uchwały zarządu i rady

nadzorczej spółki akcyjnej podlegają zaskarżeniu w drodze powództwa o ustalenie (art. 189 k.p.c. w związku z art. 58 k.c.).

Podnoszone przez uprawnionego okoliczności nie wskazują na drastyczną, krańcową wadliwość uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia podjętych w dniu 25 września 2019 roku. Zgromadzenie to zostało zwołane we właściwym trybie, wzięły w nim udział osoby będące akcjonariuszami, a przebieg zgromadzenia i podjęte uchwały zostały zaprotokołowane przez notariusza. Kwestią sporną jest jedynie skuteczność odwołania tego zgromadzenia. Okoliczność ta może być podstawą powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał, nie zaś powództwa o ustalenie nieistnienia uchwał. W związku z tym brak było również podstaw do ustalenia nieistnienia uchwał rady nadzorczej. Uprawniony wywodził bowiem nieistnienie uchwał rady nadzorczej z nieistnienia poprzedzających je uchwał zgromadzenia akcjonariuszy.

Nawet jednak gdyby przyjąć, że odwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia skutkowało nieistnieniem uchwał podjętych w trakcie takiego zgromadzenia, to i tak nie byłoby podstaw do uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie.

Uprawniony złożył wydruk raportu bieżącego nr (...) z dnia 19 września 2019 roku, którym odwołano Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołane na dzień 25 września 2019 roku. Pomimo braku regulacji ustawowej w zakresie dotyczącym spółki akcyjnej (możliwość odwołania zgromadzenia wspólników przewiduje jedynie art. 235 § 4 k.s.h. dotyczący spółki z o.o.), należy przyjąć, że brak przepisów w tym zakresie nie oznacza, iż odwołanie zgromadzenia jest niemożliwe (wyrok SN z dnia 3 kwietnia 2009 r., II CSK 604/08), przy tym przyjmuje się, że odwołać zgromadzenie może wyłącznie podmiot, który je zwołał. Z przedstawionych przez uprawnionego twierdzeń i wniosków dowodowych wynika, że odwołania dokonał podmiot, który zwołał zgromadzenie, w tym samym trybie, w jakim doszło do zwołania i nastąpiło to kilka dni przed planowanym zgromadzeniem. W związku z tym należało przyjąć, że uprawniony uprawdopodobnił, że doszło do skutecznego odwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

Aby uznać roszczenie uprawnionego oparte na art. 189 k.p.c. za wiarygodne konieczne było jednak również uprawdopodobnienie interesu prawnego. Interes prawny jest to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych. Występuje wówczas, gdy istnieje niepewność prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych. Niepewność ta może być wynikiem spodziewanego kwestionowania prawa lub kwestionowania stosunku prawnego. Aby zatem Powód skutecznie może powołać się na interes prawny, winny jest wykazać, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie, których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie, wynikające z błędnego przekonania, co do przysługiwania powodowi określonych uprawnień, ryzyko naruszenia w przyszłości jego praw (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2002 r., II CKN 919/99, LEX nr 54376, Prok. i Pr.-wkl. 2002/11/40). Interes prawny występuje wówczas, gdy powództwo o ustalenie jest jedynym i niezbędnym środkiem ochrony praw. W przypadku, gdy ochrona ta może być w całości zapewniona przez innego rodzaju środki prawne, interes prawny nie istnieje.

Podstawową przesłanką uprawdopodobnienia interesu prawnego w niniejszym przypadku jest przede wszystkim brak możliwości zaskarżenia uchwały w oparciu o inną podstawę prawną, co oznacza de facto dla wzruszalności uchwał spółki akcyjnej, brak legitymacji do wytoczenia powództwa, w oparciu o przepis art. 425 § 1 k.s.h. Interes ten nie pozostaje jednak jednowymiarowy, brak wskazanej legitymacji, choć jest warunkiem niezbędnym, stanowi jedynie jeden z elementów koniecznych do wykazania tego interesu. W pozostałym zakresie powód musi udowodnić, iż powództwo to zapewni mu ochronę jego prawnie chronionych interesów, definitywnie zakończy spór istniejący i prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 22 kwietnia 2014 roku, I ACa 900/13).

Uprawniony nie mógł zaskarżyć uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w oparciu o inną podstawę prawną, co zostało omówione w dalszej części uzasadnienia. Z kolei uchwały rady nadzorczej mogą zostać zaskarżone wyłącznie w oparciu o treść art. 189 k.p.c.

Uprawniony nie uprawdopodobnił jednak, że stwierdzenie nieistnienia tych uchwał zapewni ochronę jego interesów i definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu sporu w przyszłości. Uprawniony nie wskazał, z czego wywodzi interes prawny w żądaniu ustaleniu nieistnienia uchwał podjętych przez zgromadzenie akcjonariuszy i radę nadzorczą w dniu 25 września 2019 roku (uprawniony uzasadnił jedynie interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia). Nie zgłosił również w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych.

Z analizy przedmiotu uchwał nr (...), (...),(...), (...),(...), (...) i (...) zgromadzenia akcjonariuszy oraz uchwał nr (...), (...) i (...) rady nadzorczej nie można wywieść aby miały one jakikolwiek wpływ na sytuację prawną uprawnionego. Nie dotyczą one bowiem, nawet pośrednio, uprawnionego. Pozostałe uchwały zgromadzenia akcjonariuszy oraz rady nadzorczej mogłyby wywierać potencjalny wpływ na sytuację uprawnionego, zaś jedna uchwała (uchwała nr (...) rady nadzorczej) dotyczy bezpośrednio uprawnionego. Uprawniony nie wskazał jednak, na czym ten wpływ miałby polegać i dlaczego zapewnienie ochrony jego interesów nie jest możliwe przy pomocy innego, dalej idącego, roszczenia. Nie jest natomiast rolą sądu rozpoznającego wnioski o zabezpieczenie wyręczanie w tym zakresie osoby zwracającej się o udzielenie zabezpieczenia. Właściwe uzasadnienie interesu prawnego i zgłoszenie ewentualnych wniosków dowodowych mających uprawdopodobnić istnienie tego interesu umożliwi ocenę, które uchwały i w jakim zakresie mają lub mogą mieć wpływ na sytuację prawną uprawnionego.

W konsekwencji brak było podstaw do uznania, że doszło do uprawdopodobnienia interesu prawnego w ustaleniu nieistnienia uchwał, a tym samym uprawdopodobnienia roszczenia.

Odnosząc się do żądania stwierdzenia nieważności uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 25 września 2019 roku, zaprotokołowanych przez notariusza M. K., rep. A nr (...), należy wskazać, że uprawniony nie posiada legitymacji do wystąpienia z takim żądaniem.

Zgodnie z art. 425 § 1 – 5 k.s.h. osobom lub organom spółki wymienionym w art. 422 § 2 przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia sprzecznej z ustawą. Przepisu art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się. Prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia, w którym uprawniony powziął wiadomość o uchwale, nie później jednak niż z upływem dwóch lat od dnia powzięcia uchwały. Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia spółki publicznej powinno być wniesione w terminie trzydziestu dni od dnia jej ogłoszenia, nie później jednak niż w terminie roku od dnia powzięcia uchwały. Upływ terminów określonych w § 2 i § 3 nie wyłącza możliwości podniesienia zarzutu nieważności uchwały. Przepisy art. 423 § 1 i § 2 stosuje się odpowiednio.

Zgodnie natomiast z art. 422 § 2 k.s.h. prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia przysługuje: zarządowi, radzie nadzorczej oraz poszczególnym członkom tych organów; akcjonariuszowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu; wymóg głosowania nie dotyczy akcjonariusza akcji niemej; akcjonariuszowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w walnym zgromadzeniu; akcjonariuszom, którzy nie byli obecni na walnym zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania walnego zgromadzenia lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.

Uprawniony wskazywał, że przysługuje mu uprawnienie do żądania stwierdzenia nieważności uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z uwagi na to, że jest prezesem zarządu obowiązanej spółki. Kwestia możliwości zaskarżenia uchwał przez odwołanego członka zarządu była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi doktryny i orzecznictwa. Zgodnie z uchwałą składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2007 roku (sygn. akt III CZP 94/06, OSNC 2007/7-8/95), której nadana została moc zasady prawnej, osobie odwołanej ze składu organu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie przysługuje legitymacja do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą (art. 252 § 1 w związku z art. 250 pkt 1 k.s.h.). Uchwała ta ze względu na szeroką motywację prawną ale także przez nadanie jej mocy zasady prawnej wyznaczyła kierunek orzecznictwa. Zdaniem Sądu Najwyższego, przemawia za tym przede wszystkim wykładnia literalna art. 252 § 1 zd. 1 w związku z art. 250 pkt 1 k.s.h., która wyraźnie wskazuje, że przyznana nimi legitymacja dotyczy osób piastujących funkcję członka organu spółki jest niezależna od przedmiotu uchwały. Tak jak odwołany organ nie

jest organem spółki tak odwołany członek organu nie jest członkiem urzędującego organu. Rezultat wykładni językowej wzmacnia wykładnia celowościowa. Dopuszczenie do zaskarżania uchwał przez odwołanych członków organów spółki stanowiłoby okazję do destabilizowania stosunków w spółce. Istotnym argumentem przemawiającym przeciwko przyznaniu odwołanemu członkowi organu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością legitymacji czynnej do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały jest zasługujący na aprobatę pogląd, że do czasu rozstrzygnięcia tego powództwa należy respektować kwestionowaną uchwałę, a zatem przyjmować wynikający z niej stan rzeczy, a więc przyznawać jej skutki prawne, mimo jej ewentualnej nieważności. Możliwość ich nierespektowania z mocą wsteczną, nie tylko przez strony procesu (art. 254 § 1 i § 4 k.s.h.), powstanie dopiero po uprawomocnieniu się wspomnianego wyroku uwzględniającego powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały. Oznacza to, że sąd, dokonując oceny legitymacji procesowej powoda do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały o jego odwołaniu, powinien przyjąć, że w danej chwili w świetle tej uchwały nie ma on czynnej legitymacji procesowej w sprawie nawet wówczas, gdy jest to uchwała będąca przedmiotem żądania objętego zgłoszonym powództwem. Takie stanowisko pozostaje w harmonii z prezentowanym w piśmiennictwie poglądem, że w pojęciu „nieważność uchwały” używane w przepisach kodeksu spółek handlowych oznacza jedynie, iż sąd w postępowaniu wszczętym na podstawie art. 252 § 1 k.s.h. może stwierdzić nieważność uchwały ze skutkiem *ex tunc*. Tym samym Sąd Najwyższy nie zgodził się z poglądem zaprezentowanym w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 lipca 2002 r., V CKN 1547/00 (nie publ), że powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały zmierza do wydania wyroku deklaratoryjnego, „co oznacza, że uchwała ta od początku była nieważna”. Sąd Najwyższy stwierdził, że niezależnie od sposobu rozstrzygnięcia kwestii, czy źródłem cywilnoprawnej sankcji nieważności uchwały wspólników sprzecznej z prawem jest art. 58 § 1 k.c., czy art. 252 § 1 k.s.h., który przewiduje sankcję odmienną od tradycyjnie ujmowanej sankcji nieważności bezwzględnej, właśnie ze względu na pewność i bezpieczeństwo obrotu ustawodawca przyjął konstrukcję, iż jedynym dowodem potwierdzającym istnienie skutku prawnego w postaci nieważności uchwały jest prawomocny wyrok sądowy uwzględniający powództwo określone w art. 252 § 1 k.s.h. Należy również zwrócić uwagę, że wyrokiem z dnia 2 czerwca 2009 r. Trybunał Konstytucyjny (w sprawie SK 31/08) orzekł, że art. 422 § 2 pkt 1 w związku z art. 422 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, ze zm.), w zakresie pozbawiającym odwołanego członka zarządu spółki akcyjnej legitymacji do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia o nieudzieleniu mu absolutorium z wykonania przez niego obowiązków, jest zgodny z art. 32, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 47 Konstytucji (OTK-A 2009/6/83). W linii orzecznictwa wytyczonej uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2007 r. mieści się wyrok z dnia 9 stycznia 2009 r. (sygn. akt II CSK 419/08, nie publ.), w którym Sąd Najwyższy, przyjmując za dopuszczalne stosowanie w drodze analogii art. 249 - 252 k.s.h. do zaskarżania uchwał rady nadzorczej spółki z o.o. uznał jednocześnie, że odwołany członek zarządu utracił legitymację czynną do zaskarżenia. Z kolei w wyroku z dnia 11 stycznia 2008 r. Sąd Najwyższy (sygn. akt V CSK 363/07, OSNC-ZD 2008/4/101) stwierdził, że odwołanemu członkowi zarządu spółki akcyjnej nie przysługuje prawo do wystąpienia z powództwem o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia odmawiającej udzielenia mu absolutorium. Ta linia orzecznicza występuje nadal w nowszych orzeczeniach Sądu Najwyższego (np. wyrok SN z 25 maja 2017 roku, II CSK 524/16). W konsekwencji należało przyjąć, że uprawniony nie posiada legitymacji czynnej do żądania stwierdzenia nieważności uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, co skutkuje uznaniem, że nie doszło do uprawdopodobnienia roszczenia w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe należało przyjąć, że uprawniony nie uprawdopodobnił istnienia roszczenia. Skutkowało to oddaleniem wniosku o zabezpieczenie bez konieczności badania drugiej z przesłanek – istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Mając na uwadze powyższe, uznając, że nie zaszły przesłanki do udzielenia zabezpieczenia, należało orzec jak w sentencji.

sędzia (del.) Łukasz Oleksiuk

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)